

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/501/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202252
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214202252.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členiek senátu Mgr. Renaty Gavalcovej a JUDr. Evy Behranovej, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovú ujmu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 10C/67/2014-84 zo dňa 23. februára 2015 a uzneseniu č. k. 10C/67/2014- 109 zo dňa 13. apríla 2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **potvrzuje**.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **potvrzuje**.
Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby medzitýmnym rozsudkom bolo určené, že žalovaná je zodpovedná za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta, pretože tento nerozhodol o jej návrhu na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní vedenom pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 4400078 dlžníkom (ďalej len „povinným“): B. R., narodená XX.XX.XXXX, v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote a rozsudkom rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z titulu majetkovej škody sumu 175 eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 387,24 eura a náhradu trov konania. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“) a § 44 ods. 8, 9 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (v ďalšom texte „Exekučný poriadok“). O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „OSP“), úspešnej žalovanej však náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila a nepreukázala, že jej trovy konania vznikli. Vecne svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil tým, že v predmetnom prípade neexistovala a neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietahmi tak, že k vydaniu rozhodnutia o zmene exekútora pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Žalobca ďalej uviedol, že popísaný postup exekučného súdu hodnotí ako nesprávny a v rozpore so zákonom, s § 44 ods. 7 Exekučného poriadku, pretože v predmetnom prípade neexistuje okolnosť, ktorá by umožňovala exekučnému súdu postupovať nesústredene a so zbytočnými prietahmi. Z dôvodu

nesprávneho úradného postupu exekučného súdu si žalobca uplatňuje náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovi vznikla majetková škoda v sume 175 eur predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom. Zároveň si žalobca uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 387,24 eura, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase zaručeného čl. 6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania žalobcu, že nastanú účinky predpokladané § 44 ods. 8 Exekučného poriadku a správnym postupom exekučného súdu dôjde k zámene súdneho exekútora, čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky. Potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Vecne zdôvodnil, že k nesprávnemu úradnému postupu nedošlo. Hoci exekučný súd rozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora po uplynutí tridsiatich dní od doručenia návrhu, počas doby do rozhodnutia o zmene nebol nečinný (konal priebežne, pričom bolo nevyhnutné vyzvať súdneho exekútora na vyčíslenie trov exekúcie, a to opakovane, keďže neboli vyčíslené riadne). Žalobca taktiež nepreukázal, že v postupe exekučného súdu boli zistené prieťahy, keďže podľa judikatúry Ústavného súdu SR až po konštatovaní porušenia základných práv (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) Ústavným súdom SR sa otvára možnosť podať predmetnú žalobu. Z judikatúry Ústavného súdu SR tiež vyplýva, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a úspechom žalovanej, ktorá trovy konania nevyčísľala a z obsahu nevyplývali žiadne trovy, ktoré by jej vznikli. Všetky vyššie konštatované skutočnosti, a to nepreukázanie nesprávneho úradného postupu, reálne nepreukázanie vzniku škody, chýbajúca príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, boli dôvodom na zamietnutie uplatneného nároku pre jeho nedôvodnosť. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa žalobcu účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20,- eur podľa položky 7a Sadzobníka poplatkov s tým, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí bude ho súd vymáhať. Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil. Odvolanie odôvodnil tým, že

napadnuté uznesenie neobsahuje riadne odôvodnenie, žiadne skutkové a právne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu. Súdny poplatok vo výške 20,- eur mu bol vyrubený za podané odvolanie. Súd však uviedol, že súdny poplatok bol vyrubený v zmysle položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. (v ďalšom texte ZoSP). Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenú nezákonným úradným rozhodnutím orgánom verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podliehajú len žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobca však podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo/39/2007. V prílohe ZoSP nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Použitie analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku je vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy vylúčené. Navyše podľa ustanovenia § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo za účinnosti zákona č. 286/2012 a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. d) ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. K odvolaniu žalobcu sa žalovaná nevyjadрила, samostatný odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 zákona č.99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „OSP“), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejedná sa o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobcu v odvolaní, odvolací súd poukazuje na nasledovné skutočnosti:

Žalobca predovšetkým nepreukázal naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a to nesprávny úradný postup. Tvrdenie žalobcu o bezdôvodnej nečinnosti po celú dobu nebolo pravdivé.

Zmena súdneho exekútora je na návrh oprávneného možná. Oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora (§ 44 ods. 8 Exekučného poriadku v znení platnom do 31.05.2010).

Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Galanta 5Er/933/2004 bolo preukázané, že žalobca podal návrh na zmenu exekútora dňa 28.9.2009. Dňa 28.9.2009, (rsp. 15.10.2009) exekučný súd vyzval pôvodného súdneho exekútora, ktorému doručil návrh na zmenu exekútora (zásielku prevzal dňa 9.10.2009), o predloženie exekútorského spisu a vyúčtovanie jeho trov exekúcie, pričom súdny exekútor nereagoval, musel byť súdom opakovane urgovaný a až dňa 3.5.2010 sa dostavil na súd a odovzdal spis. Súd prvého stupňa obratom rozhodol o zmene súdneho exekútora (28.5.2010) a toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.6.2010.

Už s poukazom na uvedené exekučný súd objektívne nemohol dodržať zákonnú tridsaťdňovú lehotu na rozhodnutie o zmene exekútora, treba ale konštatovať, že súd prvého stupňa konal bez prieťahov a v krátkych lehotách. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu nerešpektovanie lehôt ustanovených zákonom samo osebe nemusí znamenať porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach. Môže byť významné len pri hodnotení, či sa celé konanie skončilo v primeranej lehote (Wiesinger v. Rakúsko, séria A č. 213). Uznesenie o zmene súdneho exekútora nepredstavuje skončenie konania a uplynutie času od podania návrhu na zmenu súdneho exekútora do rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora mohlo byť právne významné len pri hodnotení primeranosti celého konania, po ktorý čas bola významná nečinnosť súdneho exekútora a nie súdu. Podľa Exekučného poriadku pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora (súdny exekútor zaslal exekučnému súdu spis až po uplynutí 185 dní, do ktorej doby bol povinný plniť si svoje povinnosti v exekučnom konaní). Po uvedenú dobu nebol preto ani dôvod zaoberať sa nečinnosťou exekučného súdu.

Zámerom zákonom stanovenej lehoty je vždy zefektívnenie exekučného konania a snaha dosiahnuť, aby postup v exekučnom konaní nebol zdržiavaný nečinnosťou exekučného súdu. Pre záver o zbytočných prieťahoch exekučného súdu však nestačí len samotné prekročenie tridsaťdňovej lehoty, ale aj naplnenie ďalších relevantných okolností prípadu. Medzi takéto okolnosti patrí v danom prípade aj súčinnosť súdneho exekútora, vrátane ďalšieho priebehu exekúcie.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. I. ÚS 16/02) ani nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, pretože je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Primeraná rýchlosť konania je jednou z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Príliš dlhé konanie ohrozuje jeho účinnosť, pomalá spravodlivosť je považovaná za odmietnutú spravodlivosť. Rýchlosť však neznamená prenáhlenosť. Konanie musí byť čo najrýchlejšie ale tak, aby tým neutrpela jeho kvalita. Nesmie ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania (rozhodnutie ESLP vo veci Neumeister v. Rakúsko z 27. decembra 1968). V rozhodnutí vo veci Bodaerd v. Belgicko z 22. októbra 1992 ESLP uviedol, že čl. 6 Dohovoru o ľudských právach predpisuje rýchlosť súdneho konania, ale súčasne zakotvuje všeobecnejší princíp riadneho výkonu spravodlivosti (Dohovor taktiež ráta s tým, že konanie sa nemá príliš unáhlieť). Nemohlo tak obstáť tvrdenie žalobcu o „polemizovaní“ súdu o limitácii dĺžky konaní zákonnými lehotami. Výklad jednotlivých právnych predpisov nesmie byť formalistický, má byť ústavne konformný, eurokonformný ako aj teleologický (nachádzajúci zmysel a účel zákona).

S poukazom na uvedené došlo k vyvráteniu už samotného skutkového základu primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, v dôsledku čoho dôvodne súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalobca neunesol dôkazné bremeno o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu tvrdiac jeho bezdôvodnú nečinnosť po dobu viac ako 223 dní, keďže v priebehu ktorej nastala procesná prekážka aj v dôsledku nedostatočnej súčinnosti súdneho exekútora v súvislosti s rozhodovaním o jeho trovách a súčasne bolo potrebné zohľadniť v rámci jej plynutia aj vyššie uvedené obdobie, po ktoré bol exekútorský spis v dispozičnej sfére súdneho exekútora, nie exekučného súdu.

Ako odvolací súd vyššie konštatoval, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi

nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa žalobca domáha.

Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Odvolacie námietky žalobcu sú preto nedôvodné. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v celom rozsahu rozhodol vecne správne a preto odvolací súd s použitím § 219 ods. 1, 2 OSP napadnutý rozsudok, včítane správneho výroku o náhrade trov konania, (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) potvrdil.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20,- eur podľa položky 7a Sadzobníka poplatkov s tým, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí, bude ho súd vymáhať.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol žalobcovi vyrubený súdny poplatok za podané odvolanie (odvolanie podal včas účastník konania) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 OSP) a tu odvolací súd preskúmaním uznesenia prvostupňového súdu v medziach odvolania žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úprava súdnych poplatkov je obsiahnutá v zákone č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ZoSP). Výpočet poplatkových úkonov a bližšie podmienky ich platenia sú obsiahnuté v sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu citovaného zákona. Keďže odvolacie konanie na základe odvolania žalobcu bolo začaté podaním jeho odvolania dňom 16.03.2015, na vyrúbenie súdneho poplatku za odvolanie je potrebné aplikovať Zákon o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 71/1992 Zb. v znení účinnom v čase začatia odvolacieho konania, resp. v znení po 30. septembri 2012, kedy bola uvedená poplatková povinnosť zavedená do zákona. Táto poplatková povinnosť stále trvá, zmenená ani zrušená nebola.

V zmysle § 2 ods. 4 ZoSP v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 4 ods. 1 písm. k/ ZoSP v znení platnom a účinnom do 30. septembra 2012 (teda aj v čase začatia konania v prejednávanej veci dňom 27. septembra 2012) od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

S účinnosťou od 1. októbra 2012 (zákonom č. 286/2012 Z. z.) bolo citované ustanovenie zo ZoSP vypustené a súčasne bol sadzobník ZoSP doplnený tak, že v ňom bola za položku 7 vložená položka 7a, podľa ktorej poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je 20 eur.

Podľa § 6 ods. 2 prvých dvoch viet ZoSP ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni a poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) ZoSP poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania a dovolania, ak je poplatníkom odvolateľ a dovolateľ a poplatok je splatný vznikom poplatkovej povinnosti (§ 8 ods. 1 cit. zák.). Sadzba poplatku je pritom uvedená v sadzobníku buď percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou (§ 6 ods. 1). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2).

Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov v znení účinnom od 1.10.2012 zo žaloby na náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20,- eur.

Podľa § 18ca ZoSP (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. októbra 2012) z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

V preskúmvanej veci je odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak žalobcovi za podané odvolanie vyrubil súdny poplatok vo výške 20,- eur v zmysle položky 7a sadzobníka ZoSP.

Odvolací súd zastáva názor, že poplatková povinnosť žalobcu za podané odvolanie sa neviaže na znenie ZoSP účinného ku dňu podania žaloby na súd, ale na znenie zákona účinného, kedy vznikla

poplatková povinnosť t.j. kedy žalobca podal odvolanie, čím začalo odvolacie konanie a to s poukazom na znenie ust. § 5 ods. 1 písm. a) ZoSP. V danom prípade sa tak stalo za účinnosti ZoSP v znení od 1.10.2012 (ZoSP v znení zákona č. 286/2012 Z.z.), ktorým bola založená poplatková povinnosť zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 20,- eur a preto je potrebné aplikovať toto zákonné ustanovenie. Neobstojí preto námietka žalobcu, že súd prvého stupňa vyrubeníím tohto súdneho poplatku určil súdny poplatok nad rámec zákona.

Odvolacia argumentácia žalobcu, podľa ktorej bolo konanie oslobodené od súdnych poplatkov už pri podaní žaloby, a preto mu nevznikla ani povinnosť zaplatiť poplatok za odvolanie a dovolanie je nenáležitú a nezodpovedajúcu prechodnému ustanoveniu § 18ca zákona ZoSP k úpravám účinným od 1. októbra 2012. V danom prípade je poplatkovým úkonom odvolanie a dovolanie podané po 30. septembri 2012, preto konanie o odvolaní žalobcu nie je oslobodené od súdneho poplatku za odvolanie a dovolanie.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, podľa ktorej žalobca podal odvolanie a nie žalobu, len ktorá je podľa znenia položky 7a sadzobníka poplatkov predmetom spoplatnenia a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, preto odvolateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie, odvolací súd uzatvára nasledovné:

Podľa § 1 zákona ZoSP sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa tieto vykonávajú na návrh účastníkov konania a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Pritom treba dôrazne rozlišovať úkony, ktoré sa spoplatňujú, od konaní súdov.

Konaním na návrh (resp. na základe žaloby) sa rozumie predovšetkým konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku. Za konanie sa pre účely platenia súdnych poplatkov považuje nielen konanie pred súdom prvého stupňa, ale rovnako i odvolacie konanie a dovolacie konanie (§ 6 ods. 1 cit. zák.). Cit. ust. § 6 ods. 2 pritom výslovné zakotvuje, že poplatok podľa rovnakej sadzby ako za návrh sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Úkony a konania, ktoré majú byť spoplatnené, predpokladajú ich výslovné zaradenie do sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona. Sadzobník súdnych poplatkov sa s touto problematikou vysporiadal tak, že vytvoril štyri časti, z ktorých I. časť upravuje poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, II. časť poplatky za úkony súdov, III. časť sa zaoberá poplatkami orgánov štátnej správy súdov, no a posledná IV. časť je venovaná poplatkom za úkony prokuratúry.

Poplatok za podanie návrhu je splatný jeho podaním (§ 8 ods. 1 cit. zák.). Pod pojem návrh treba subsumovať aj odvolanie, ako návrh na začatie odvolacieho konania. Je to spôsobené tým, že zákon síce pri vymedzení pojmov nie je dôsledný, avšak z celkovej konštrukcie úpravy súdnych poplatkov v sadzobníku tvoriacom prílohu ZoSP nemožno spochybníť to, že poplatková povinnosť stanovená položkou 7a sadzobníka sa vzťahuje na celé konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom odvolacie konanie je konanie o riadnom opravnom prostriedku. Podľa názoru odvolacieho súdu aj poznámka 3 uvedenú len k položke 1 v znení „Poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej“, je preto potrebné vykladať v kontexte s konštrukciou celého zákona včítane sadzobníka súdnych poplatkov (oddelené štyri časti) tak, že sa vzťahuje na celú prvú časť upravujúcu poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, teda aj k položke 7a, ktorou je určený súdny poplatok za občianske súdne konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa položky 7a Sadzobníka v znení účinnom od 1. októbra 2012 sa za žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20 eur. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta ZoSP). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá poplatok vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v Sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že sám zákonodarca pre poplatkové účely rozlišuje medzi konaním na jednom stupni a konaním odvolacím a dovolacím. Poplatková povinnosť za odvolanie (dovolanie) sa posudzuje podľa právneho stavu platného v čase začatia odvolacieho (dovolacieho) konania.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že ak žalobca napadol predmetný rozsudok vo veci samej v zákonnej lehote odvolaním, súd prvého stupňa preskúmaným uznesením správne podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov (v spojení s vyššie cit. ust. zákona o súdnych poplatkoch) žalobcovi uložil

povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie a to v správnej výške 20,- eur. Preto odvolací súd toto rozhodnutie ako vecne správne podľa § 219 OSP potvrdil.

Odvolací súd s poukazom na uvedené dôvody napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ako v celom rozsahu vecne správne, s použitím § 219 OSP potvrdil.

V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná a preto jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle 151 ods. 1 OSP neuplatnila (a podľa obsahu spisu jej ani žiadne nevznikli), preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.